

ДО
НАУЧНО ЖУРИ
определено със Заповед РД 38-177/30.04.2020 г.
на Ректор на СУ „Св. Климент Охридски“

РЕЦЕНЗИЯ

за научноизследователската и преподавателската дейност
на доц. д-р Асен Иванов Асенов
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“
професионално направление 4.4. Науки за Земята (Биогеография и география на
почвите)

от проф. д-р Нели Стефанова Христова, СУ „Св. Климент Охридски“, ГГФ, катедра
„Климатология, хидрология и геоморфология“

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на решение на научно жури на заседание от 21 юли 2020 г., в съответствие с изискванията на Закон за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ (с измененията от 25 февруари 2020 г.), Правилник за приложение на закона за развитие на академичния състав (ПП ЗРАСРБ, ДВ от 19.02.2019 г.). Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (с измененията и допълненията от 27 май 2020 г.)

I. ДАННИ ЗА КОНКУРСА **И ЗА ПРЕДСТАВЕНИТЕ ДОКУМЕНТИ**

1.1. Данни за конкурса

Конкурсът за академичната длъжност „професор“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята (Биогеография и география на почвите) е заявен от катедра Ландшафтознание и опазване на природната среда към ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в обявен в ДВ бр. №13/03.02.2020 г. и публикуван на официалния уебсайт на факултета в изисквания срок.

Единственият участник в обявения от СУ „Св. Климент Охридски“ конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.4. Науки за земята, който е подал необходимите документи в обявения срок, е доц. д-р Асен Иванов Асенов.

1.2. Описание на представените документи

Кандидатът е приложил за участие в конкурса следните документи:

а) административни документи: заявление за участие в конкурс; автобиография, копие от оригинала на диплома за висше образование, копие от оригинала на диплом за образователна и научна степен „доктор“ и за академичната длъжност „доцент“, удостоверение за трудов стаж, медицинско свидетелство, копие от обявата в Държавен вестник.;

б) документи за учебна дейност: справка по чл. 122, ал. 2;

б) документи за научната дейност на кандидата: списък на научните публикации – общ и на публикациите след придобиване на академичната длъжност доцент, справка, генерирана от системата „Авторите“ за публикации, участие в конференции, проекти и научни ръководства (на магистърски тези), документи по чл. 115 ал. 1, т. 2, справка за изпълнение на националните минимални изисквания за професор, справка за цитиранията (със съответните доказателства), резюмета на рецензираните публикации на български и английски език; авторска справка за научните приноси.

Заключение: Процедурата по обявяване на конкурса за академичната длъжност „професор“ и представените документи на кандидата за участие в конкурса за академичната длъжност „професор“ съответстват изцяло на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“.

II. АКАДЕМИЧНА КАРИЕРА И НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

2.1. Биографични данни за доц. д-р Асен Асенов

Асен Асенов е с магистърска степен по география на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Доц. Асен Асенов е с научна степен „доктор“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята от 2013 г. (удостоверение № СУ2011-16 от 19.12.2013). От 1 февруари 1986 г. до 16 май 1989 г. е асистент, от 16 май 1989 г. до 26 март 1992 г. – старши асистент, от до 26 март 1992 г. до 13 март 2012 г. – главен асистент. През м. март 2012 г. е избран на академичната длъжност „доцент“ по научна специалност Биогеография и география на почвите (удостоверение № СУ2012-32 от 29.11.2012).

Доц. Асен Асенов е член в две научни организации – Българско географско дружество и Съюз на учените в България – секция биология.

Доц. Асен Асенов има 10 участия в научно жури (пет участия за придобиване на ОНС „доктор“, две участия за придобиване на академичната длъжност „главен асистент“ и три участия за придобиване на академичната длъжност „доцент“).

Доц. Асенов е главен редактор на Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“, книга 2 – География и главен редактор на „Биоразнообразие на „Национален парк Рила“.

Доц. Асен Асенов е ръководител на катедра Ландшафтна екология и природен капитал.

2.2. Наукометрични показатели и изпълнение на минимални национални изисквания

Доц. Асен Асенов представя за участие в конкурса 54 научни труда: една монография („Биогеография“, публикувана от издателството на СУ Св. „Климент Охридски“, в обем от 430 страници), 12 научни публикации в издания, индексирани и реферирани в световноизвестни бази данни, 37 научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или редактирани колективни томове, три публикации в колективни монографии, един университетски учебник, 19 публикувани резюмета от научни конференции (които не се рецензират).

Наукометрични показатели. Научните трудове на доц. Асенов по различни показатели се разпределят по следния начин. Доцент Асен Асенов е единствен автор на 14 научни труда (25,9%¹) и съавтор в останалите публикации (74,1%). Доцент Асен Асенов е първи автор в 27 (50.0%) публикации, втори автор в 18 (33.3%) публикации, трети автор в шест (11.1%) публикации, четвърти автор в два (3.7%) публикации. Има една публикация (1.9%), в която той е осми автор.

По-голямата част от научните трудове на доц. Асенов са публикувани в научни списания (13 публикации в Seminar on Ecology, 11 публикации в Годишник на СУ, ГГФ, книга 2 – География, три публикации в European Journal of Sustainable Development и др.), последвани от статии в сборници от конференции и колективни монографии. Повечето научни трудове са публикувани в български списания, като има и четири научни труда (7,4%), публикувани в три чуждестранни списания (European Journal of Sustainable Development, Ankara University Journal of

¹ Изчислени като съотношение на самостоятелните публикации към общия брой научни трудове

Environmental Sciences, and Phytocoenologia). С най-висок SJR коефициент между списанията, в които доц. Асенов има публикации е “One ecosystem” (SJR – 0.64).

Публикационната активност на кандидата е следната: Доц. Асенов публикува научни трудове всяка година, средно шест научни труда годишно, при максимален брой от 13 публикации през 2016 г.

Съответствие на научните трудове с минималните национални изисквания. Прегледът на представените публикации открива няколко неточности в данните за точките на научните трудове от списъка, изготвен от кандидата:

- Публикация Г – 7.02 е в списание Chemistry. Bulgarian Journal of Chemical Education (Химия. Природните науки в образованието), което не присъства в списъка на индексиранията списания на SCOPUS²³, както и в списъка на НАЦИД⁴ и поради това точките от 13,3 се редуцират на 10 (20/2).

- Публикациите Г – 7.03 и Г – 7.11 в сборници на издателство Springer не се отнасят към научни трудове, публикуван в издание/я, индексирани и реферирани в световноизвестните бази данни SCOPUS и Web of Science, а към показател Г-9 – публикувана глава от колективна монография, което редуцира точките както следва: за публикация Г – 7.03 – от 13,3 точки на 3.3 точки; публикация Г – 7.11 – от 20 точки на 5 точки.

- Публикации Г – 7.07, Г – 7.08 и Г – 09 са отпечатани в списание European journal of sustainable development, което не присъства в списъка на индексиранията списания на SCOPUS което редуцира посочените точки: за Г – 7.07– от 6,7 точки на 3.3 точки; за Г – 7.08– от 10 точки на 5 точки; за Г – 7.09– от 8 точки на 4 точки.

- Цитирането в списание Lazagoa се оценява с 5 точки, поради индексиранията му в SCOPUS, вместо посочените 3 точки;

- Три цитирания в Journal of Balkan Ecology се оценяват с 5 точки вместо с 3 точки, поради индексиранията на списанията в Web of Science;

- Цитирането в „Загадки на зоогеографията“ не се приема, поради научно-популярното съдържание на книгата, което редуцира броя на цитиранията по показател Д-11 от 16 на 15, а общият брой цитирания от 80 на 79;

- Публикации Г – 7.12 е в списание ECOLOGIA Balkanica, индексирано в Web of Science (от 2009), а не в Scopus.

² <https://www.scopus.com/>

³ В списъка на кандидата списанията по показател Г-3 са посочени като индексирани в SCOPUS и ELSEVIER, което е неточно, защото SCOPUS е база данни на издателство ELSEVIER

⁴ <https://randii.nacid.bg/home>

Към публикации се причислява главата от книга: B. Grigorov, A. Assenov. 2020. Alteration of ecosystem of Svoge Municipality from 2012 to 2018. Contemporary Studies in Sciences, Cambridge Scholar Publishing, която не присъства в списъка с публикации, изготвен от доц. Асенов, и която добавя пет точки и увеличава общия брой научни трудове на 55.

Научните трудове на доц. Асен Асенов след направените корекции получават следните точкови оценки по показателите на минималните национални изисквания в категориите „В“, „Г“ и „Д“:

Група показатели	Показател	Брой	Точки
В	3. Монография	1	100
	7. Публикации в издания, индексирани и реферирани в световноизвестни бази данни	6	81,1
Г	8. Публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или редактирани колективни томове	41	375
	9. Публикувана глава от колективна монография	6	39,1
	<i>Общ брой точки по показатели в категория „Г“</i>		
Д	10. Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	26	130
	11. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	15	45
	12. Цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране	38	79
	<i>Общ брой точки по показатели в категория „Д“</i>		

Общият брой точки по групата показатели „Е“ – 180, е по-голям от необходимия минимум от 150 точки. Кандидатът е ръководител на научни проекти към ФНИ на СУ „Св. Климент Охридски“ и участник в национални научни проекти, автор на един университетски учебник.

Заключение: доц. Асен Асенов отговаря на условията и реда за придобиване на академичната длъжност „професор“, разписани в чл. 29 от ЗРАСРБ, чл. 60 от ППЗРАСРБ, чл. 4, чл. 115 (1) от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“:

- придобил е образователната и научната степен „доктор“;*
- покрил е всички изисквания за академичната длъжност „доцент“ и е вписан в Регистър на академичния състав, контролиран и поддържан от НАЦИД;*
- заема академичната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Климент Охридски“ повече от пет години;*
- представя оригинални научно-изследователски трудове, които са в научната област на обявения конкурс, и които не повтарят тези за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“;*
- отговаря на минималните национални изисквания (по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) – общият брой точки е 1029,2, 1,7 пъти повече от необходимите 600 точки.*
- няма доказано плагиатство в научните трудове по законоустановения ред.*

III. ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ И НАУЧНИТЕ ПРИНОСИ

Научноизследователската дейност на доц. Асен Асенов в тематично отношение е насочена към анализиране на географските аспекти на биологичното разнообразие (и особено фитоценологичното) в територии с различен обхват, към обвързване на биогеографските изследвания с ландшафтните, към възприемане на живите организми и техните съобщества като част от природния капитал. В представените научни трудове присъства търсене на решения на научни и научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните тенденции в науката. Проучванията на доц. Асен Асенов се основават на адекватни методи и се отличават със задълбочена интерпретация на получаваните резултати.

Централно място в научноизследователска дейност на доц. Асен Асенов заемат монографиите „Биогеография“ и „Биогеография и природен капитал на България“.

- Монографията „Биогеография“ (в обем от 430 стр.) е обхванен научен труд, структуриран в логичната последователност за представяне на научна дисциплина.

Закономерното изложение – от обект и предмет, и развитие на биогеографията (от древността до последните две десетилетия на XX в.), през изследователските подходи и методи на биогеографските изследвания, еволюцията, биогеографските закономерности и класифицирането на растителните съобщества, до биогеографската регионализация, придават на монографичния труд и функциите на учебник за всички образователни степени и за научно-образователната степен „доктор“. Единствената бележка към тази монография е представянето на вегетационните индекси, цифрово-дигиталните модели и безпилотните летални средства в трета глава, вместо в първа глава, в която се посочват методите за изследване в биогеографията.

- В „Биогеография и природен капитал на България“ (под печат, в обем от 928 стр.) се открояват акцентите върху закономерностите в географското разпределение на биотичните съобщества на територията на страната, върху описанието на българските ендемити и реликти, и на инвазивните растителни видове, на фаунистични таксони. Важно и значително важно място в книгата заема изчерпателната информацията за флората и фауната на биогеографските региони в страната. Приносът на тази монография е оценка на природния капитал на всеки биогеографски регион чрез екосистемни стоки и услуги.

Монографиите „Биогеография“ и „Биогеография и природен капитал на България“ (разширени и допълнени издания на „Обща биогеография“ и „Биогеография на България“ съответно) са оригинални и единствени по рода си научни трудове в областта на биогеографската наука в България, цялостен анализ на фундаментални и нови изследвания в биогеографията. Пространното и изчерпателно изложение в двете книги свидетелства за широко обхватно научно познание в областта на биогеографията.

Научноизследователската дейност на доц. Асен Асенов удостоверява следните еднакво значими теоретични и приложни приноси от моя гледна точка⁵:

1. Изследван и описан е флористичният състав:

- на погранични райони чрез: създаване и геореферирание на данни за растителността на шест държави от Балкански полуостров (Г 7-06), разработване на карта на екологичните мрежи в граничната зона между България и Сърбия (Г 7-04), анализ на защитените зони в гранични райони със Северна Македония (Г-8 7);

⁵ която не съвпада с авторската справка за приносите, представляваща описание на извършената научноизследователска дейност

- на територията на страната чрез: нова информация за флористично разнообразие в долината на р. Места (Г 7-01) и планината Перица (Г 8-6), идентифициране на флористични таксони с консервационно значение в Мала планина (Г 7-08), описание на флористичния състав, растителна структурата и синтаксомичното разнообразие на горските пояси на територията на община Силистра (Г 7-12), оценка на хабитатното разнообразие в община Сатовча (Г-8 3), описание на местообитания в граничния участък от долината на р. Доспат (Г- 8 4).

2. Аргументирана е тезата за

- разнообразието от местообитания като критерий за диференциация на ландшафта (Г 8-22, Г 8-23);

- мястото на екосистемните услуги в триъгълник с върхове „иновативна икономика“, „социално равенство“ и „екология“ при оценка на природния капитал в контекста на устойчивото развитие (Г 7-02);

- природния капитал като съвкупност от функции на ландшафта в неговите геосистемни граници (Г 7-03);

- интегриране на класовете земно покритие с типовете местообитания, биотопи и ландшафти за оценка на екосистемните услуги (Г-7 07).

- поставяне на биоразнообразието в контекста на националната сигурност (Г 8-2).

3. Защитена е идеята за включването на:

- малък граничен участък в долината на р. Доспат в защитена зона „Западни Родопи“ и обединяването му със защитена зона GR 1140008 в Гърция (Г 8-3);

- на южния склон на Бесленски рид (планината Перица), разположен на гръцка територия, в екологичната мрежа НАТУРА 2000 (Г 8-6).

4. Остойностени са екосистемните услуги в границите на

- градове, общини и области: градове – Калофер (Г-8 19); общини – Чепеларе (Г 7-9), Карлово (Г 7-10), Сатовча (Г-8 1), Столична, Своге, Костинброд и Драгоман (Г-8 17), Априлци (Г-8 19); области – Смолян (Г-8 19);

- урбанизирани територии (Г-9 3);

- биогеографски регион (Е-20 1).

5. Доказана е важността на биогеографията за

- устойчивото развитие;

- създаването на биосферни паркове (по програмата MES на ЮНЕСКО);

- организирането на места по екологичната мрежа НАТУРА 2000.

Заключение: Научноизследователската дейност на доц. Асен Асенов съответства на научната област на обявения конкурс, основава се на теренни проучвания и разнообразни методи (картографски, анкетни и др.), отличава се с тематична устойчивост, с научни и научно-приложни приноси. Доц. Асен Асенов работи еднакво успешно самостоятелно и в екип (включително и международен такъв) със специалисти от своята и сходни области.

IV. УЧЕБНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Асен Асенов е редовен и дългогодишен преподавател в Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

4.1. Аудиторна заетост

Средната годишна аудиторна заетост за 2012–2019 г. е 537 часа (между 675 часа за учебната 2014/2015 г. и 319,5 часа за учебната 2017/2018 г.) в образователната степен бакалавър и магистър или над нормативно определената в СУ „Св. Климент Охридски“.

Доц. Асен Асенов чете лекции във всички образователни степени и форми на обучение (редовна и задочна) по учебните дисциплини: Биогеография, Биогеография на България и Защитени природни обекти в България в специалност География; География на почвите и обща биогеография и Природна география на континентите в специалност География и биология и специалност История и география; Околна среда и природни ресурси, Управление на горски ресурси в България в специалност Регионално развитие и политика; Природен капитал, Методи за оценка на екосистемните/ландшафтните услуги, Хабитатно разнообразие в магистърската програма Ландшафтна екология и природен капитал.

Доц. Асен Асенов участва в изпитните комисии за държавен изпит и за защита на дипломни работи.

4.2. Научно ръководство на дипломанти и докторанти

Доц. Асен Асенов е ръководител на седмина дипломанта, които успешно защитават магистърски тези в периода 2012–2019 г.

Доц. Асен Асенов е научен ръководител на един докторант, защитил успешно дисертационен труд и реализирал се като преподавател (главен асистент) в областта

на биогеографията в СУ „Св. Климент Охридски“ и на един редовен докторант от 2020 г.

Кандидатът е научен наставник на двама докторанти.

Заключение: Учебната и преподавателската дейност на доц. Асен Асенов съответства на чл. 86 (2) от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оригиналните научни приноси в областта на биогеографията, тематичната устойчивост на научно-изследователската работа, целенасочената работа по методиката за остойностяване на екосистемните услуги, разпознаваемостта в научното пространство, актуализирането на съществуващите и включването на нови учебни дисциплини в учебния план на специалност „География“, успешното научно ръководство и наставничество на дипломанти и докторанти, активното участие в научни журита, в работата на факултета и на катедра ЛОПС дават основание доц. АСЕН ИВАНОВ АСЕНОВ ДА ЗАЕМЕ АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“ в професионалното направление 4.4. Науки за земята, научна специалност Биогеография и география на почвите.

20 август 2020 г.

София

Рецензент: проф. д-р Нели Христова